

КОМИКСИ

ЗА РАВНОПОСТАВЕНОСТ

Наръчник

Редактори:

Сандра Федеричи
Марта Мелони

Редакционен екип:

Пиетро Пинто
Михаела Бигнами
Сара Голдони

Графичен дизайн:

Джовани Зати
Козимо Закария
Роберто Минато

Превод:

Катрин Хаенлейн (английски)
Алис Бершо (френски)
Анастасия Мавридо (немски)
Рут Айнхоа Де Фрутос Гарсия (испански)

Печат

Дердадже Холография, Рига, Латвия
Nextera Art Group, Букурещ, Румъния

Излязъл от печат: Февруари 2014

Корица - Камило Колао от „Ние всички сме кучета“ и Мари Ахокоиув от „Грешно ли е да използваш стереотипи от собствената си страна в твоя полза?“

ComiX4= Комикси за равнопоставеност е проект с водеща организация Africa e Mediterraneo (Италия), в партньорство с НПО Mondo (Естония), Фондация Работилница за Граждански Инициативи - ФРГИ (България), ARCA (Румъния) и Grafiskie stasti (Латвия). Асоцииран партньор: Hamelin Association (Италия).

Водеща**организация:****Партньори:**

ФОНДАЦИЯ
РАБОТИЛНИЦА
ЗА ГРАЖДАНСКИ
ИНИЦИАТИВИ

Асоцииран партньор:

Проектът ComiX4= Комикси за равнопоставеност се финансира по Програма основни права и гражданство на Европейския съюз – ноември 2012.

Тази публикация е изготвена с финансовата подкрепа на Програма основни права и гражданство на Европейския съюз. За съдържанието на настоящата публикация са отговорни Africa e Mediterraneo и нейните партньори и тя по никакъв начин не отразява позицията и възгледите на Европейската Комисия.

Стереотипи

стр. 3

Истории за миграция

стр. 13

Борба с расизма

стр. 23

Въведение

Проектът ComiX4= *Комикси за равнопоставеност* е основан на популяризиране развитието на европейско общество, чрез спазване на фундаменталните човешки права. Идеята е да се подкрепят и развиват нагласи срещу дискриминацията и ксенофобията, акцентът е върху дискриминацията срещу мигранти. За целта в него се включват художници на комикси – мигранти като така се създава основа за обмен на информация между младите хора. Водейща организация по проекта е *Africa e Mediterraneo* (Италия), в партньорство с: *Mondo* (Естония), Фондация „Работилница за граждански инициативи“ (България), ARCA (Румъния) и *Grafiskie Stasti* (Латвия), асоцииран партньор е Hamelin Associazione Culturale (Италия).

Това учебно помагало е един от многото продукти и дейности създадени по проекта, останалите са: специално учредената *Европейска награда за най-добри непубликувани авторски комикси от творци мигранти*; интерактивна уеб страница: www.comix4equality.eu; каталог от 80 страници съдържащ селекция от комикси; пътуваща изложба; семинари за творци на комикси в цяла Европа.

Помагалото е насочено към ученици в горния курс, студенти, межкултурни специалисти и преподаватели. Обучението може да се осъществи и само на базата на каталога и информацията публикувана на сайта: www.comix4equality.eu.

Помагалото включва три раздела: стереотипи, истории за миграция и борба срещу расизма.

Всеки от разделите се състои от четири части.

Първата част съдържа т.н. упражнения за **”разбиване на леда”** и помага на участниците да се запознаят и да продължат с провеждането на следващите дейности.

Втората част е фокусирана върху **четене на комиксите** и има за цел да предизвика

дискусия по темата.

Третата част **мисли/общувай/играй** е интерактивна секция за изследване на темите и прилагането им върху различни герои и ситуации.

Четвърта част **да продължим (да мислим)**, предоставя допълнителна информация: материали, филми, уеб сайтове и други източници за допълване на темите в отделните категории.

За да видите и прочетете комиксите на всички участници в конкурса, както и пълните текстове на преводите, посетете www.comix4equality.eu

Инструкции

В началото на обучителната сесия инструкторът задава определени правила. Например: участието в курса е доброволно и възгледите и мненията на всички трябва да се уважават. Важно е след всяка сесия да има време за преосмисляне и оценка на дейностите. За целта инструкторът разделя участниците в групи от 4-5 човека и им дава, следните въпроси: Коя беше най-забавната част? Какво научихте? Как бихте оценили организацията? Има ли нещо, което бихте желали да промените? Промени ли се мнението ви (в каква насока), по някоя от обсъжданите теми? След като групите обсъдят своите отговори, избират представител, който предава коментарите и предложенията на инструктора.

А сега се забавлявайте!

Стереотипи

Упражнения за разчупване на леда

Бързи срещи

Процедура: Участниците се разделят по двойки и всяка двойка получава задача от инструктора да обсъди тема от личния си живот: работа, образование, пътуване, хоби, семейство. Следва разговор в рамките на две минути, след това партньорите се разменят и всяка нова двойка, отново получава тема за опознавателен разговор.

ЦЕЛ: Да се опознаем

МАТЕРИАЛИ: Не са необходими

ВРЕМЕ: 15 минути

Кръг за срещи

Процедура: Инструкторът кани участниците да застанат в кръг и да отговорят на въпрос, когато у тях попадне „предмета за разговор“ – топката или кълбото:

- Защо решихте да участвате в това обучение?
- Какво очаквате от тази дейност?
- Какво според вас е стереотип?
- Казвали ли сте някога нещо, което може да се интерпретира като стереотип?
- Ако „да“, каква беше ситуацията?

Всеки участник трябва бързо да отговори на въпроса, преди да се зададе следващия. В упражнението могат да се използват различни теми.

Стереотип: Предубеждение относно група индивиди или предмети, което води до схематични форми на възприемане и отношение. Стереотипът е негъвкава, фиксирана представа /мнение/, която не може да бъде променена, тъй като не се базира на информация получена от опит. С други думи, това е бариера срещу възможността да се развиваме и научаваме нови неща. [Antiziganesimo 2.0]

ЦЕЛ: По-добро опознаване и подготовка на групата за предстоящата тема в дискусиата

МАТЕРИАЛИ: „Предмет за разговор“ - топка или кълбо

ВРЕМЕ: 45 минути

Мари Ахокоиву (Финландия, Дания)

ГРЕШНО ЛИ Е ДА ИЗПОЛЗВАШ СТЕРЕОТИПИ ОТ СОБСТВЕНАТА СИ СТРАНА В ТВОЯ ПОЛЗА?

1. *Стереотипите може да са смешни... / #3 Факти / Какво си мислят финландците за Дания: / Малката русалка / Датчаните са шведи, които говорят по много смешен начин / Принцове и принцеси от приказките.*

2. *Какво си мислят датчаните за Финландия: / Те седят в сауните по цял ден и се потупват с клонки. / Сису /термин означаващ силата на волята от финландски/ ножове / Финландска водка / Едни от най-добрите метал банди в света 3. ...В много случаи обаче те не помагат / (просто нормален датчанин/ка) / аз не искам да се налива с водка... / (просто нормален финландец/ка) / И ти си мислиш че си финландка!/?*

<http://bit.ly/1e1fXxu>

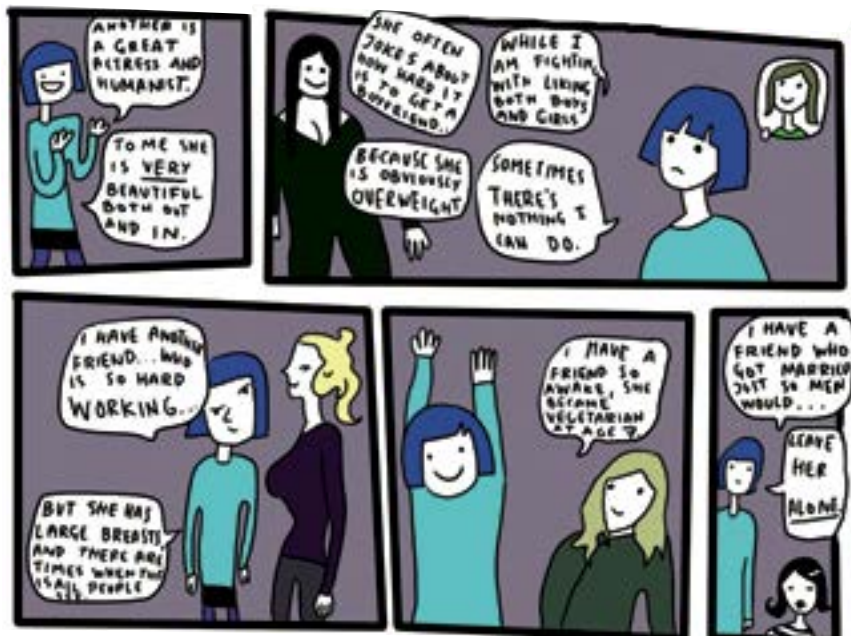
- 1 Попадали ли сте в сходна ситуация?
- 2 Помислете, когато пътувате в чужбина дали използвате положителни или отрицателни стереотипи и нагласи относно страната, в която отивате?
- 3 Дайте пример за наложени стереотипи, които се използват спрямо вашата страна. Смятате ли, че са верни? Или са верни само отчасти?
- 4 Как реагирате, когато даден негативен стереотип се използва, за да бъдете описани вие и вашите сънародници?

| КОМИКСИ |

САБИНЕ МУР (ЛАТВИЯ, АВСТРАЛИЯ)

Музей на приятелите

<http://bit.ly/1itY2Ty>

1. Друга моя приятелка е голяма актриса и хуманистка. / Според мен тя е еднакво красива както външно така и от вътре. 2. Тя често се шегува колко ѝ трудно да си намери приятел... / Тъй като тя е с наднормено тегло./ Аз пък се боря с това, че харесвам както момчета, така и момичета. / Понякога просто не мога да направя нищо и се предавам.

1. Кой фактори допринасят за развитието на стереотипите?
2. Как стереотипите могат да бъдат разграничени от субективни виждания или лични мнения?
3. Дайте примери за стереотипи, които се използват толкова често в ежедневиен език, че се възприемат като нещо нормално. Смятате ли, че са обидни?
4. Защо според вас авторът е избрал това заглавие за своя комикс?

| КОМИКСИ |

ЛАУРА КЕНИНС (КАНАДА, ЛАТВИЯ)

РОМСКИ БЕЖАНЦИ

<http://bit.ly/1bmxr34>

1. През 2011 основната част от бежанците в Канада не идваха от съсипеана от война или бедност държава, ами от Унгария – държава-членка на Европейския съюз. 2. Тези кандидат-бежанци бяха унгарски роми, бягащи от дискриминацията, бедността и насилието под управление-то на дясното правителство, както и от все по-нетолерантната среда в Унгария.

- 1 Какво знаете за ромите?
- 2 Чували ли сте за porrajmos? [Забележка: porrajmos на ромски „поглъщане“ отнася се за преследване на ромите по време на фашизма и нацизма.]
- 3 Знаете ли какво означава „бежанец“? Разликата между „имигрант“ и „бежанец“? [Забележка: Бежанец е човек, получил такъв статус по силата на „Женевската конвенция за бежанците“, приета от 144 страни. Член 1 на Конвенцията определя бежанецът като човек, който поради страх от преследване, заради религиозна, расова или етническа принадлежност, членство в политическа партия или социална група, преживява в друга страна, различна от тази чиято национална принадлежност има, без да може или желае да се върне в страната, от която произхожда. Статут на бежанец получават лица, доказали, че са обект на преследване и животът им е заплашен.]
- 4 В комикса има още един специфичен термин - „cigánybűnöz“ или „циганско престъпление“, официална категория използвана от унгарската полиция. Какво мислите за подобни термини?

| МИСЛИ / ОБЩУВАЙ / ИГРАЙ |

В очите на другите

Процедура: Раздайте по едно копие от "The Papalagi" на всеки участник. Разделете ги в групи от по 4-5 човека. Нека всяка група да прочете текста на глас и да отговори на следните въпроси:

- Кой е Papalagi?
- Намирали ли сте някога навиците и обичаите на друго лице за странни? Дайте примери?

След този анализ всяка група представя своите тези. Ако не са разбрали сами, инструкторът казва на участниците, че Papalagi означава – европеец. След това моли участниците да размишляват върху стереотипите, които всеки човек има спрямо другите и които често възникват от неразбиране или несподеляне на обичаите и традициите на другите. След това инструкторът дава на всяка група една от следните задачи/дейности:

- Да опишат едно човешко семейство през погледа на тяхната котка.
- Да се запознаят с извънземен, току-що е кацнал на Земята и да се опитат да му обяснят играта на футбол.
- Да си представят, че се връщат в Средновековието и да обяснят на хората там, какво е телевизия.

PAPALAGI

Papalagi постоянно се притеснява за това кожата му да е добре покрита. [...] Онези, които разкриват собствената си кожа не могат да претендират за правото да се наричат цивилизовани. Когато даден млад мъж се ожени за момиче, той никога не знае дали не е бил измамен, защото никога не е виждал тялото ѝ. Разкриването на кожата за Papalagi е греховно. Духът за него е по-важен и той се изписва благодарение на неговите мисли. [...] По тази причина те покриват

ЦЕЛ: Да разберам как обичаи и традиции, които за нас са нормални, могат да не се възприемат по същия начин от други хора.

МАТЕРИАЛИ: Фотокопия на текста "The Papalagi"* (следва приложено.)

ВРЕМЕ: 60 минути

телата си от главата до петите в дрехи, покривала и кожи толкова тежки и дебели, че тялото става невидимо за човешкото око, както и недосегаемо за лъчите на слънцето, което го прави бледо и бяло, като цвете, дълбоко в девствена гора. [...] Papalagi живее в твърда черупка като раковина. Той живее сред скалите като стоножка между пукнатини от лава. Камъните са навсякъде около него. Колибата му наподобява изправена кутия от камъни. [...] Тези каменни полета често се срещат в големи количества, едно до друго, като мъже, стоящи рамо до рамо и много Papalagi живеят във всяко едно от тях, като в Самоански остров. На срещуположната страна, на един хвърлей разстояние се намира друга редица от подобни каменни кутии, също така рамо до рамо, в тях също живеят много хора. Между двете редици има тънка пукнатина, която Papalagi-те наричат път. [...] В някои от тези пукнатини цари особено смущение и хората се движат в тях като в гъсто сито ... Това са улиците, където има гигантски стъклени кутии, в които на показ са изложени всички неща, от които Papalagi-те имат нужда, да да живеят...дрехи, накити, шапки, всякакви атрибути за прикриване на кожата, храна, месо, както и плодове

и зеленчуци и много други неща. Там те се излагат, за да привличат вниманието на хората, но никой не може просто така да си вземе нещо, дори ако има огромна нужда от него; за да вземете ви е необходимо специално разрешение и е необходима определена жертва. [...] Всъщност, аз говоря за градовете. Има много градове, някои големи, други малки. В големите градове живеят най-големите водачи от дадена страна. Градовете се разпръснати като острови сред океана. Понякога можете да стигнете до тях лесно и бързо, но понякога пътуването между тях може да отнеме дни. Всички каменни острови са свързани посредством добре маркирани пътища. Но можете да стигнете до тях и посредством специални сухопътни кораби, които са тесни и дълги като червеи, постоянно издишат пушек и се движат бързо по метални жици, по бързо от който и да е кораб, задвижван с

весла. Ако искате да поздравите приятел от друг остров, не е необходимо да пропътувате цялото разстояние до съответния остров или да се плъзгате по металните жици. Просто говорите по други метални жици, които като дълги лиани свързват един остров с друг. И думите ви пристигат от едното място на другото по-бързо от птица.

(Tuiavii di Tiavea, Papalagi: Discorsi del capo Tuiavii di Tiavea delle isole Samoa, ed. Millelire, Rome 1992)

Съвет към инструктора: Препоръчваме да прочетете Туиави Тиавела, *Papalagi: Речи на Туиави Тиавела лидер на Самоанските острови*, издателство „Милелир“, Рим, 1992, събрано от Ерик Шеурман в началото на XX век чрез разговорите му с лидера на Самоа, Туиави Тиавела, и публикувано без неговото знание в Европа.

Карта на Стереотипите

[Адаптирана свободно от „Амнести Интернешънъл“ (Amnesty International) – *Percorsi didattici contro la discriminazione*, 2011]

ПРОЦЕДУРА: Инструкторът иска от участниците да обяснят накратко, какво разбират под определението “стереотип” и записва техните отговори. След това участниците се разделят на групи от по 4-5 човека и всяка група получава задача да напишете дума или фраза, която описва гражданите на дадени европейски държави. Политическа карта на Европа се използва, за да помогне на участниците. Когато са готови, инструкторът преглежда написаното и избира по една дума или дефиниция, която описва всяка европейска нация. Определението се записва на лист и се прикачва на картата.

Инструкторът показва тази карта на участниците и след това четете (или избира някой участник да прочете) статията публикувана в италианския вестник, „Кориере дела Сера“ (Corriere della Sera), който описва проекта “Личностни профили на културите”, публикуван в списание Science.

ЦЕЛ: Да се разсъждава върху следния факт: независимо от това, че стереотипите са изкривени и нереалистични образи за другите хора, те се използват широко за описание на тези хора

МАТЕРИАЛИ: Политическа карта на Европа, цветни листчета за лепене на бележки, химикалки

ВРЕМЕ: 60 минути

ОТ НАШИЯ КОРЕСПОНДЕНТ

Англичаните? По-екстремерти
от италианците!

Заснети са стереотипите на различни националности: индийците са сред най-конформистки настроените. Изследвани са 4 000 души в 49 различни страни. НЮ ЙОРК. Дали британците са наистина затворени, германците – трудолюбиви, а италианците страстни? Стереотипите, фалшиви и лишени от всякаква научна основа, дори бегло не отговарят на реалността. Широко мащабно проучване по проект озаглавен “Личностни

профили на културите“ се заема да докаже точно това. Изследването е на Националния институт по стареенето (NIA) в Балтимор, САЩ и е публикувано в списание Science. В него са взели участие 85 изследователи от 49 страни. Учените провеждат три изследвания като интервюират 4 000 души от различни възрасти, пол и социално положение, задавайки им един и същ въпрос: “Какъв е типичният гражданин на вашата страна?” Когато сравняват данните, се оказва, че са много по-точни от тези включени в независими изследвания, извършвани в съответните страни. Те не намират и най-малка връзка между научно обосновани данни и обществено мнение.

ИТАЛИАНЦИТЕ СА ИНТРОВЕРТНИ. Американците, например са убедени, че типичният Янки е много настоятелен и себедоказващ се, докато канадците напротив, смятат, че техните приятели, роднини и съседи са пасивни и покорни. „Всъщност, двете групи получили почти идентичен брой гласове в скалата, която научно измерва настоятелността и увереността“. По същия начин национални стереотипи, предавани от баща на син и от поколение на поколение в Бел Паис се оказват измамни. В Италия, млади и стари смятат, че типичните италианци са темпераментни, отворени, но не много отговорни. Както в много други страни това клише се оказва неправдоподобно. Робърт Макрей, ръководител на изследването публикувано на уебсайта: www.nia.nih.gov обяснява: „Средностатистическият италианец е доста интровертен, емоционален, и по-малко отворен, отколкото той си мисли, че е“.

БРИТАНЦИТЕ СА ПОДЦЕНЕНИ. Най-негативният стереотип се отнася за британците. “Те считат себе си и са приети от другите националности като доста резервирани, а в действителност те са сред най-екстремните нации в света“, настоява Макрей. Не само това: “Разликата между французи и англичани е сравнително малка“. И ако индийците се възприемат като “неконвенционални“ и “отворени за нови преживявания“, личностните им индикатори показват че са едни от най-конформистки настроените народи в света. Стереотипните характеристики на всяка националност не са обобщения базирани на наблюдения на личностните черти на гражданите на една страна, а социални хипотези, вероятно основани на социално икономическите условия, история, обичаи, митове, култура и като такива те трябва да се приемат резервирано.

ДИСКРИМИНАЦИЯТА. „Нашето изследване показва, че няма съответствие между стереотипите и действителните личностни черти“ - продължава Макрей . По този начин той и екипът на това изследване помагат да се избегнат стереотипите като основа на предразсъдъци, дискриминация, преследване и дори геноцид“. „Ние трябва да гледаме на хората като на индивиди – пояснява той - а не като на американци, араби, италианци или израелци“. Алесандра Фаркаш - 9 октомври, 2005 г.

След прочитането на статията, инструкторът отново припомня дефинициите, които участниците са дали и ги пита как се е променило мнението им.

Знаехте ли че ...

Процедура: Тази игра е класически тест по дадена тема и може да се използва за широк дебат или като основа за размисъл. Участниците разделени в групи от 4-5 човека имат поставени въпроси. Тези, които са най-близо до верния отговор получават 5 точки, за малки отклонения се дават 4 точки и така до 1 точка. Екипът, който получи най-много точки печели.

ЦЕЛ: Да се подобри информираността по отношение на ромите

МАТЕРИАЛИ: Хартия и химикалки

ВРЕМЕ: 15-20 минути

1. Какъв е броят на ромите във вашата страна?

[Италия: около 140 000]

Румъния: 621 573 официално преброени през 2011 г.

Латвия: 15 000 – 20 000

България: 325 343

Естония: между 800 и 1 000]

2. Ромитеномади ли са?

[Не, преобладаващата част от ромите не саномади.]

3. Хомогенни ли са като етнос, по отношение на култура, език и произход?

[Не.]

4. Много хора смятат, че ромите отвлечат деца. За колко такива случая сте чували във вашата страна?

[Италия: Според специализирано проучване, осъществено от Университета във Верона, в Италия между 1986 г. и 2007 г. няма нито един случай на отвлечане на деца от неромски произход от страна на роми или синти. За повече информация, посетете: <http://www.chiesacattolica.it/>

[pls/ccclnewv3/v3_S2EW_CONSULTAZIONE.mostra_pagina?id_pagina=5262](http://plscclnewv3/v3_S2EW_CONSULTAZIONE.mostra_pagina?id_pagina=5262)

Инструкторът записва отговорите и в края на играта заедно с участниците ги анализират. Критериите за анализ са: Въз основа на какво са отговорили по определен начин? Доколко отговорите им се различават от реалността? Какви са възприятията и представите им за ромите?

Източници: Италия, Министерство на вътрешните работи, 2008 г., Сравнение между италианци, роми и синти, публикувано на: <http://bit.ly/18Uev0g>
България, Национален статистически институт на Република България, публикувано на: <http://bit.ly/18UexVY>
Румъния, CRISS Център за социални интервенции и изследвания /ЦСИИ/, публикувано на: <http://bit.ly/1fBvOm5>
Латвия, ERRC Европейски център за правата на ромите /ЕЦПР/, публикувано на: <http://bit.ly/1kS0fot>
Естония, Европейска комисия, ГД Правосъдие, публикувано на: <http://bit.ly/18wP6cl>

Познай кой ще дойде на вечеря?

[Адаптирано свободно от „Амнести интернешънъл“ – *Percorsi didattici contro la discriminazione*]

Процедура: Участниците са разделени в групи от 4-5 човека. Всеки отбор е домакин на вечеря, на която са поканени пет души от предварително направен списък. Списъкът е обобщен (без конкретни имена, само националностите или други отличителни характеристики на гостите). Имената се разкриват накрая. След като това стане участниците аргументират своя избор.

ЦЕЛ: Да помислим за предразсъдъците и стереотипите

МАТЕРИАЛИ: Списък с гости

ВРЕМЕ: 15-20 минути

Тъмнокоса жена	Опра Уинфри, водеща и актриса. Смятана за една от най-влиятелните личности в САЩ.
Младеж от Китай	Йао Минг, бивш баскетболист от НБА.
Австралийски Абориген	Ивон Гоалгонг, седемкратен шампион по тенис.
Латиноамерикански имигрант	Лионел Андрес Меси, аржентинският футболист, нападател на ФК „Барселона“.
Италианско момче	Г.П., току-що освободен от затвор за малолетни.
Футболист	Теофилус Афело, вратар на нигерийския футболен клуб <i>Кано Пиърс</i> .
Човек, който не е гражданин на ЕС	Мадона, певица и актриса.
Бежанец	Алберт Айнщайн, потърсил политическо убежище в САЩ.
Млада жена	М. Р., учителка в детска градина.
Млада тунизийка	Афед Юнифен, манекен, модел и телевизионен водещ.
Младеж от Източна Европа	Лорик Кана, капитан на Албанския национален отбор по футбол и играч на „Лацио“.

ДА ПРОДЪЛЖИМ С...

Книги

- *Aya de Yorougon*, графичен роман на Маргарит Абое, Клемент Обриер (илустрации), издателство „Галимарт“ (2005 г.)
- *Подсвирквайки си Вивалди: как ни влияят стереотипите и какво бихме могли да направим*, от Claude M. Steele, публикуван от W. W. Norton & Company (2011 г.)
- *Атлас на предрасъдците: картографиране на стереотипите от Янко Цветков*, публикуван от Create Space Independent Publishing Platform (2013).

Филми и ВИДЕО КЛИПОВЕ

- *Почти приятели*, комедия-драма с режисьори Ерик Толедано и Оливиеер Хакаш (2011г.)
- *Цигани, роми, пътешественици*, анимирани истории, видео-анимация – продукция на Фондация „Отворено общество“ (2013г.)
- *Треска в джунглата*, драма, режисьор Спайк Лии (1991г.)

Мултимедия

- *Запознай се със сомалийците - илюстрирани истории на сомалийци в седем града в Европа* от Бенджамин Дикс и Линдзи Полок (2013г.): <http://osf.to/1i1fL2K>
- Кампания „Ден за интеграция CoorDown“ Асоциация CoorDown (2012г.): <http://youtu.be/rkBEOA7ucwU>
- *Проект на ICUD - интернет: Творчески разкрити дискриминация* (2013-2014 г.): <http://bit.ly/1bDN8VA>
- ООН кампания за жените на Мемас Ogilvy&Mather, Дубай (2013): <http://bit.ly/17cnLMh>
- Върховният комисариат за бежанците на Организацията на обединените нации: <http://www.unhcr.org/>
- *Картографиране стереотипи*: <http://alphadesigner.com/mapping-stereotypes/>
- *Европейските стереотипи: какво мислим едни за други и имаме ли право?*, The Guardian <http://bit.ly/1d6Gx5p>
- *Личностни профили на културите*, списание Science: <http://bit.ly/1iT7kcD>

Всички сме различни, и същевременно едни и същи, защото всички живеем на планетата Земя! / Хей, вижте тези особняци! Да!

"Всички живеем на планетата Земя", Dace Brakmane

Истории за миграция

Упражнения за разчупване на леда

Вярно или Не?

Процедура: Участниците трябва да напишат по три неща за себе си (професия, образование, с какво се занимават, семейство и т.н.). Две от нещата трябва да се верни, а третото грешно. След като всеки участник прочете на глас трите неща, групата трябва да реши, кое от тях е лъжа. Участниците излагат своите аргументи.

ЦЕЛ: Да се опознаят участниците и да се улесни комуникацията в групата

МАТЕРИАЛИ: Хартия и химикалки

ВРЕМЕ: 20 минути

Откъде си?

Процедура: Участниците се разделят на групи от по трима. За всяка група се определят интервюиращ, интервюиран и наблюдател. Интервюиращият задава въпроси на интервюирания за неговия произход, семейна история, какво учи или работи, къде е пътувал/а, докато наблюдателят си записва и отбелязва отговорите, а след това ги представя на останалите. Всеки участник играе и трите роли. Когато всеки е преминал през всички роли, се присъединява към кръга. Участниците се редуват като подхвърлят топка в кръга и този, който я улови представя интервюирания, който той/тя е наблюдавал/а.

ЦЕЛ: Да се опознаят участниците помежду си и да се създаде усещане за група

МАТЕРИАЛИ: Топка, хартия и химикалки

ВРЕМЕ: 30 минути

СЪВЕТИ ЗА ИНСТРУКТОРА: На основата на историите може да се акцентира върху факта, че хората могат да се движат и променят местоположението си вътре в страната, като се посочи, че вътрешната миграция е също форма на миграция.

| КОМИКСИ |

КАРЛОС КАРМОНА ГУСТАВО МЕДИНА (Мексико, Румъния, Словакия, Франция)

НЕОФИЦИАЛЕН НАРЪЧНИК ПО ПЪТУВАНЕ ЗА НЕЕВРОПЕЙЦИ

7 – Не лепете стикери по паспорта си. Просто недейте!
8 – Потърсете личен контакт в мястото, до което искате да стигнете. / Кой идвате да посетите в Рим? / Ами един пич, викат му Папата.
9 – Ако няма как да сте бял, поне бъдете богат.
10 – Ако се казвате Мохамед, дори не се и опитвайте да пътувате!

<http://bit.ly/1fhcgUT>

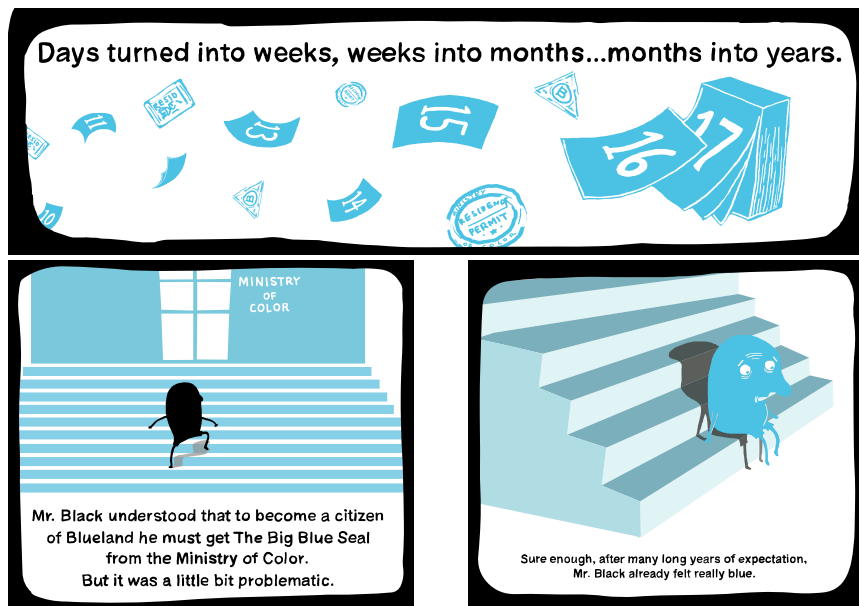
- 1 Смятате ли, че някои хора са “избирани” за проверка на ГКПП повече от други?
- 2 Смятате ли, че някои физически характеристики, облекло и/или език могат да създадат проблеми по време на полицейска проверка? Кои са те?
- 3 Мислите ли, че социалната или икономическа принадлежност на даден индивид влияе върху начина, по който друго лице или държавен служител се отнасят с него/нея?
- 4 Знаете ли какво е “етническо профилиране”?
[“Етническо профилиране” се отнася към използването на обобщения въз основа на раса, етническа принадлежност, географски произход или религия като база за прилагането на законови решения, за това кой да бъде разследван по подозрения, че може да бъде замесен в престъпни дейности. Без да се вземат предвид обективни доказателства или индивидуално поведение. (Институт “Отворено общество”, етническо профилиране в Европейския съюз: масово прилагано, неефективно и дискриминационно, Ню Йорк, 2009 г.)]

| КОМИКСИ |

Дмитри Ягодин (Русия, Бългaрия)

КАК МИСТЪР БЛЕК СТАНА СИН

<http://bit.ly/Ldi9ap>

1. Дните се превръщаха в седмици, седмиците в месеци... месеците – в години. 2. Мистър Блек разбра, че за да стане пълноценен жител на Блуленд, той трябва да се сдобие с Големия Син Печат от Министерството на Цветните Работи. Но това се оказа малко проблемно. 3. И наистина, Мистър Блек вече се чувстваше така.

- 1 Какви са основните проблеми, срещани от г-н Черен?
- 2 Знаете ли какви процедури трябва да се следват, за да се получи разрешение за пребиваване и/или гражданство във вашата страна?
- 3 Смятате ли, че един човек, роден и израсъл във вашата страна има право на гражданство?
- 4 Според вас времето, необходимо за осъществяване на всички бюрократични процедури отговаря ли на необходимия период за лична интеграция в приемащата общност?

| КОМИКСИ |

Камило Колао (Франция, Боливия, Чили)

Всички сме кучета!

<http://bit.ly/1gGDWp9>

1. Хора като него се възползват от работници без документи и ги пращат по най-опасните места! 2. Други въртят сергийна търговия из метрото и непрекъснато бягат от полицията. 3. Трети се крият в тъмни тунели, като в безкрайни черни дупки. 4. Трябва да тръгваме, че скоро ще са по петите ни. Да вземем автобуса?

1. Ако бяхте на мястото на главния герой, как бихте постъпили?
2. Какво бихте направили, ако нямате документи?
3. Познавате ли човек, принуден да работи нелегално, защото няма необходимите документи?
4. Знаете ли за ситуации, в които имигрантите са незаконно експлоатирани като евтина работна ръка?

Границите

[Свободно адаптирано от *Компас. Наръчник за обучение на млади хора по човешки права*, 2012 г., Съвет на Европа]

Ролевата игра е упражнение, при което участниците влизат в ролята на „актьори“ за ограничен период от време, докато другите са „наблюдатели“ на интерпретацията. Ролевата игра има за цел да разкрие на участниците собствените им нагласи. Да подчертае определени чувства, предизвикани в съответната ситуация или по време на комуникация.

ЦЕЛ: Повишаване разбирането за проблемите на бежанците и техните права

МАТЕРИАЛИ: Хартия и химикалки за водене на бележки, карти за ролева игра

ВРЕМЕ: 60 минути

Процедура: Инструкторът разпределя картите със задачи между участниците, като съобщава, че темата на ролевата игра е: група бежанци, бягащи от страната си и опитът им да преминат в съседна страна. След това инструкторът подготвя сцената: маркиране на границата между двете страни чрез линия на пода или подреждане на столове.

Упражнението започва с кратка „мозъчна атака“ и въпроси, по време, на които участниците си водят записки: Какво знаете за бежанците? Знаете ли, кои са те? Сценарият се предполага на участниците, за да се запознаят с героите в историята:

“В страна А е избухнала война. Група хора решават да бягат, защото знаят, че ако останат ще бъдат в опасност. Предприемат дълго пътуване към границата със страна Б. Те са гладни, изморени и измръзнали. Голяма част от тях разполагат с малки суми пари, някои имат само личните си документи. Длъжностните лица, които ги посрещат на границата не знаят какво да правят с тези хора. Някои са склонни да ги пуснат, други не са съгласни. Бежанците са отчаяни и излагат различни аргументи в опитите си да ги убедят да им помогнат.”

Участниците се разделят на три групи: първата са бежанците от страна А, втората –

служителите на границата в страна Б, третата наблюдава сцената и си води бележки.

Инструкторът обяснява на участниците, че от тях се очаква да използват определена стратегия, раздава картите и дава на участниците време за подготовка (максимум 10-15 минути).

Инструкторът контролира играта, като я започва и спира по свое усмотрение, но не по-рано от 10-15 минути след началото. Всеки път наблюдателите имат по 5 минути време за анализ на видяното. След това инструкторът подканя участниците да споделят наблюденията си и да коментират ролята на “бежанци” и “длъжностни лица”.

За провокиране на дебата могат да се използват следните въпроси:

- Правилно ли е към бежанците да има по-специално отношение?
- Бежанците имат право на защита по силата на член 14 от *Всеобщата декларация за правата на човека* и *Конвенцията от 1951 г. за статута на бежанците*. Бежанците във вашия случай получиха ли това право на защита? Защо „да“ или защо „не“?
- Може ли една държава да отхвърли бежанци? Кога? По какви причини?
- Бихте ли върнали бягащ от преследване човек, ако сте граничен служител?

- Запознати ли сте с проблемите на бежанците във вашата страна?
- Какви са съществуващите програми за посрещане на бежанци и как работят те?
- Какво трябва да се направи, за да се намали броят на бежанците?

Светът за инструктора: Преди това упражнение, препоръчваме да се запознаете подробно с имиграционните закони във вашата страна (особено тези, свързани с търсене и даване на убежище). Ако по време на ролевата игра, решите да пресъздадете студена и дъждовна нощ, изключете светлините и отворете прозореца (ако сте в затворено помещение). Друг вариант е да организирате сцена с лодка. Използвайте дефиниция, за да обясните кои точно са бежанци:

БЕЖАНЕЦ, *съществително*

Човек, който е бил принуден да напусне собствената си страна, за да избяга от война, преследване или природно бедствие.

КАРТА НА БЕЖАНЕЦА

Може да използвате следните аргументи:

- Мое право е да получа убежище.
- Децата ми са гладни и е моя отговорност да им осигуря храна и подслон!
- Ако се върна ще бъда убит/а.
- Няма къде да отида.
- По професия съм лекар/ка, акушер/ка, инженер.
- Други хора в моето положение вече са получили убежище във вашата страна. Защо отказвате на мен?
- Ще се опитам да подкупя граниচারите, за да ме пуснат.

Преди да започнете играта, помислете за следното:

- Индивидуално ли искате да влезете в съответната страна или като част от цялата група?
- Готови ли сте да се отделите от групата, ако това е условие да влезете в страната?
- Какво ще направите, ако се опитат да ви върнат? Ще попитате ли, дали може да преминете транзит през страната Б, за да стигнете до страна С?
- Имате ли лични документи? Те истински ли са или фалшиви?

КАРТА НА НАБЛЮДАВАЩИЯ

Задачата ви е да наблюдавате играта. Накрая трябва да обобщите и да дадете обратна връзка. Изберете представител, който ще докладва. Обърнете внимание на:

- позициите, заемани от всеки участник, тон на гласа и жестовите.
- аргументите, използвани от всяка група и как те са представени.
- обърнете внимание на нарушенията на правата на човека.

Намерете подходящ начин за водене на бележки като ги разделяте в подгрупи, например.

КАРТА НА ГРАНИЧНИЯ СЛУЖИТЕЛ

Може да използвате следните аргументи:

- Ако ги върнем обратно ще носим морална отговорност, ако тези хора бъдат арестувани, измъчвани или убити.
- Те не разполагат с никакви средства, а страната ни не може да си позволи да се грижи за тях; имаме прекалено много бежанци.
- Тези наистина ли са преследвани? Може би това е само претекст да преминат в нашата страна и да търсят по-добър живот.
- Нашата страна е военен и търговски партньор на тази, от която те бягат. Ние не можем да ги защитим.
- Имат ли някакви документи за самоличност? Истински ли са или фалшиви?
- Те не говорят езика ни, не познават културата ни, имат друга религия, няма да могат да се интегрират.
- Ако им позволим да влязат, не бихме могли да откажем на никой друг след това.
- Имат умения, от които ние имаме нужда.

Преди да започнете играта, помислете за следното:

- На всички ли ще позволите да преминат границата или само на някои?
- Ще ги подберете по възраст, умения, професия или здравословно състояние?
- Ще направите ли нещо друго?

| МИСЛИ / ОБСЪДИ / ИГРАЙ |

И сега може да продължите...

Процедура: Участниците са разделени в 4-5 групи от максимум 4 човека. Първата част от историите по-долу са разпределени на всяка група (виж текста в курсив). На всяка група е обяснено, че те трябва да прочетат и да завършат историята. Участниците разполагат с 15 минути да изпълнят задачата си. След 15 минути един представител от всяка група чете историята. След това инструкторът прочита истинския край (в скобите по-долу). Участниците отговарят на въпроса: защо са избрали точно този финал на историята и дали са изненадани от реалния край.

ЦЕЛ: Да помислим за положителни истории за миграция

МАТЕРИАЛИ: Хартия и химикалки

ВРЕМЕ: 60 минути

Положителни истории за миграция

[ИСТОРИИТЕ ПО-ДОЛУ СА ИСТИНСКИ И СА СЪБИРАНИ ОТ ВОДЕЩАТА ОРГАНИЗАЦИЯ И НЕЙНИТЕ ПАРТНЬОРИ ПО ПРОЕКТА.]

Линда Аянис е на 51 години, иракчанка, която живее от близо 20 години в България. Линда пристига в България през 1994 г. в търсене на убежище, заедно със своето семейство. Тя е завършила образованието си в Ирак...

[Сега тя е омъжена и има две деца. Линда разказва: „Аз дойдох в България, защото търсех място, на което семейството ми да живее в мир. Това беше най-важно за мен“. През годините Линда е работила като помощник в арабски магазин, а след това и в арабска фурна и затова трудно е научила български език. „Най-важното нещо бе децата ми да учат в българско училище, за да се интегрират по-лесно.“ Сега и двамата ми сина говорят езика перфектно, завършиха обучението си и си намериха работа в страната. Линда е

активен човек и в момента е председател на неправителствената организация „Съвет на жените-бежанки в България.“ Целта на организацията е да защитава правата на бежанците, да помага за социалната интеграция на наскоро пристигнали бежанци в България. Работи за създаването на благоприятна среда и гарантиране на равни човешки права и възможности за всички. Подпомага хуманното третиране на търсещите убежище и бежанците. Личната абмция на Линда е да помогне на хора в ситуация като нейната отпреди двадесет години.]

Абдулкадир Омар Хюсеин е роден в Могадишу през 1947 г. Повече от 30 години живее в Италия. В Сомалия учи при

„Растете където Бог ви е посадил“ Анастасия Цепайкина

италиански свещеници и затова, когато получава стипендия, с която да продължи образованието си в Университета във Флоренция, той се възползва от шанса.

[Във Флоренция учи в медицинско училище и специализира гинекология. Мечтата му е да се върне и да практикува професията си в Сомалия. Но политическата ситуация в страната през 1987 година не му позволява да се върне, както е планирал. „Казах си: След като не мога да помагам на хората в Сомалия, искам и мога да бъда полезен в Италия. Така започнах да лекувам имигранти“. От 1991 година Хюсеин работи в Многопрофилната болница на Флоренция. Извън медицинските си задължения, Хюсеин и съпругата му, която също е гинеколог, се занимават с превенция и лечение на заболявания на женските полови органи. „На работното си място, никога не съм бил дискриминиран. В ежедневието си обаче, често съм обект на дискриминация, както и другите африканци. Понякога неумишлено, друг път е по-сериозно. Спомням си веднъж, докато отивах с децата си на плаж, носех

чанта пълна с кърпи. Една дама ме спря и ме попита колко искам за една кърпа? Казах, че ако бяха за мен щях да ѝ услужа, но тъй като бяха за подсушаване на децата ми няма как да ѝ дам.“]

Дариуш, 41-годишен иранец, пристига в Румъния през 2008 г. Той решава да кандидатства за политическо убежище поради тежкото положение с неспазването на човешките права в Иран. Но румънските имиграционни власти отхвърлят молбата му...

[Дариуш обжалва и след повече от една година, най-накрая получава субсидиарна закрила*. Издаден му е документ за самоличност и пътни документи. С официалния документ, издаден от румънските власти Дариуш решава да отиде в Цюрих, Швейцария, където негов приятел му предлага работа. Но при паспортния контрол на швейцарската граница, той е арестуван по подозрение за използване на фалшиви документи. „Проблемът не бе точно в това, че паспорта ми е фалшив, а по-скоро,

че други страни в Европа не го признават за редовен документ. На следващия ден бях депортиран в Румъния. Просто за момент загубих всякаква надежда: без работа и без пари, трябваше да оцелея с малкото пари, които имах, когато дойдох за първи път в Румъния. Трябваше да намеря решение. В крайна сметка той получава работа като координатор на проект, финансиран от Европейската комисия и румънската имиграционна служба. „Беше трудно отначало, най-малкото защото бе толкова различно от това, което бях правил преди, но постепенно, с помощта на моите колеги, станах много добър в работата си.“]

*Субсидиарната закрила е алтернативна форма на закрила, за онези които не отговарят напълно на изискванията за статус на бежанци, но са изложени на опасност при завръщане в страната, от която бягат, да бъдат подложени на мъчение и/или нечовешки условия за живот.

Роби, на възраст 43, от Гана, е живял през по-голямата част от живота си в Сенегал. Преди повече от десет години започва да си пише с едно момиче от Естония, на име Марджю. След няколко години на приятелство Марджю кани Роби да я посети в Естония, но на него му е отказана виза...

[Ето защо Марджю отива в Сенегал. Сключват брак през 2002 г. Марджю започва да работи като учителка по английски и се ражда първото им дете. След пет години в Сенегал те се преместват в Естония, на остров Сарема, където е родена Марджю. Животът в селските райони на Естония изненадва Роби. „Сигурна ли си, че сме в Европа?“, пита той жена си на първата си сутрин на острова, защото всичко е толкова различно от това, което е очаквал. Сега Роби се занимава с рязане на дърва за огрев и други дейности в гората и полето, и с неговата нежна душа и изключителни умения в кухнята е спечелил сърцата на родителите на Марджю. Намирането на работа в Естония е изключително трудно. След като се регистрира в Бюрото по труда, Роби преминава обучение по естонски език. След това завършва фризьорски курс, което е негова дългогодишна мечта. Днес той е фризьор в салон в столицата на острова и

има редовни клиенти, които обичат неговите „шантави“ фризури. Сприятелил се е с много хора, открил е нови хобита и много обича трите си деца. През шестте години в Естония Роби никога не е бил дискриминиран или подлаган на расистки обиди. Едва наскоро големият му син започва да задава въпроси за цвета кожата си. „Нашият цвят кожа е най-красивият на света“, му отговаря Роби...]

Мона Мохана е родена в Куам, село в Южен Ливан. Името ѝ означава „надежда, желание“. През 1989 г. напуска Ливан, за да търси щастие си в Италия.

[Тя се премества в Италия, за да посещава училище по моден дизайн в Реджо Емилия. „Първата ми спирка в Италия беше Реджо Емилия, където посещавах курс по моден дизайн и технически опаковки. За да се науча как да се оправям с влакната и материалите работих няколко години в текстилни предприятия в областта“. През 1997 г. тя се записва в курс магистърска степен по моден дизайн в Domus Academy в Милано, помага я леля ѝ от Ливан, която отпуска на заем 25 милиона лири за да се запише да учи. „Отне ми три години, за да изплатя парите“, казва дизайнерката, която през октомври 2006 г. получава от търговската камера на Милано Европейската награда за най-успешен чуждестранен предприемач - „Европейската награда за жени -предприемачи“. При завършване на образованието си, обаче, ѝ е отказан достъп до офисите на модните къщи в Италия. „Не мисля, че фактът, че носех хиджаб ми е помогнал в процеса на търсене на работа“, признава Мохана. Ето защо тя започва да работи за себе си.

Първата ѝ колекция се появява през 1999 г. на занаятчийски панаир във Флоренция. „Изложениите дрехи от лен, ръчно бродирани от палестински жени в бежански лагери в Ливан, се продадоха като топъл хляб“, казва предприемачката - майка на Бадр и Мариам. Мона е омъжена за иракчанин, който е натурализиран италианец. Дрехите и аксесоарите с марка „Мона Мохана“, продължават да се изработват от около двадесет занаятчийци в Ливан и Сирия и да се продават в Италия в мрежа от около 120 магазина.]

Островът, който искам

Процедура: Участниците са разделени в групи по 3-4 човека. Поставят се на мястото на група млади хора, наскоро пристигнали от друга страна, в 4 сценария:

1. млади хора от семейства от средната класа, в търсене на по-добра работа.
2. които идват, за да живеят при роднини пребиваващи в страната.
3. които са се влюбили в местни жители.
4. които бягат от режима.

Новата страна ги посреща със сложен набор от правила и разпоредби. Те решават да отидат на необитаем остров, където да създадат нова общност, с нови закони и гарантирани права (напр. правото за индивидуалната свобода, правото на образование, правото на достойно съществуване, правото на религиозна свобода). Да убедят тези, които

ЦЕЛ: Идеи и възприятия

МАТЕРИАЛИ: Химикалки, плакат, хартия, кутия

ВРЕМЕ: 60 минути

вече живеят на острова да спазват техните правила.

Всяка група трябва определя осем права и задължения, които да бъдат защитени на острова (в рамките на 15 минути протича дискусия). Инструкторът отбелязва правата/ задълженията на дъската. Групите обясняват мотивите си и убеждават останалите да гласуват за тях. Всеки участник има право да гласува седем пъти „за“ и печели мнозинството. Играта завършва с приемането на новата „конституция“ на острова.

ДА ПРОДЪЛЖИМ...

КНИГИ

- *Пътят към дома*, от Роуз Тремейн, публикуван от Chatto&Windus (2007 г.)
- *Exodus - имиграцията и мултикултурализма в XXI век*, от Пол Колиър, издаден (2013 г.)
- *L'approdo*, графичен роман от Шан Тан, издаден от Elliot Editore (2007 г.)

ФИЛМИ И ВИДЕО КЛИПОВЕ

- *Германия – Семейството ми отива в Германия*, режисьор Ясемин Самдерели (2011 г.)
- *Международна миграция*, от Едеос <http://bit.ly/18XHTR3>
- *Миграциите на моето семейство*, анимационен-видео филм на Надя Хаугас и Мартин Силак: <http://vimeo.com/68291245>
- *Класата между стените*, режисьор

Лорън Канте (2008 г.)

- *Омраза*, режисьор Матю Касовитц (1995 г.)

МУЛТИМЕДИЯ

- *Положителният принос на имигрантите за европейското общество*, комикси по реални случаи от живота на имигранти от Италия, Испания, Унгария и Дания <http://bit.ly/ZDKdFI>
- *Крепостта Европа*, песен на Айжън Дъб Фондайшън (2003 г.) <http://bit.ly/NUyw>
- *Албуми - комикси и имиграция 1913 — 2013 г.*, националният център за историята на имиграцията - Париж (Франция) <http://bit.ly/GCIn5A>
- Проект – Миграцията в Европа – Мултимедиен Конкурс (2013 г.) <http://www.migrantsineurope.eu/en/winners>
- Стадион „vanni“, интерактивни мултимедийни карикатури от Бенджамин Дикс и Линдзи Полок (2013 г.) <http://www.thevanni.co.uk/>

Борба с расизма

Упражнения за разчупване на леда

Уникалност

Процедура: Участниците седят в кръг. Всеки от тях посочва уникални свои черти. Например, „Аз съм уникален защото: имам сини очи“, „Имам шест прародители“ и т.н. Ако останалите споделят някоя от характеристиките трябва да отидат и да седнат в скута на лицето. За да се „освободи от тежестта“ участникът, трябва да посочи нова характеристика, която никой не притежава. Ако се окаже, че седящите участници споделят и новопосочената характеристика, те остават там, ако не си седят на местата. Така се редуват всички участници в кръга. Броят на кръговете зависи от броя на участниците.

Съвет за инструктора: Когато инструкторът избира собствената си уникална черта, ние съветваме да избере нещо, което е общо за почти всички (например „Имам светла/тъмна коса“, „Обичам да карам колело“ и т.н.) с оглед оживяване на играта.

ЦЕЛ:

Да се опознаят участниците в групата

МАТЕРИАЛИ:

Не са необходими

ВРЕМЕ:

20 минути

Моята Идентичност

Процедура: Инструкторът рисува цвете с 6 венчелистчета, след което разделя цветето на половина. Копия от рисунката дава на всеки участник. Той обяснява, че половината от венчелистчетата са „идентичността по рождение“ (цветя на очите, държава, където сме родени, религия, култура, език и т.н.). Другата половина е нашата „избрана самоличност“ (езици, които говорим, градът, където живеем и т.н.). Групи от по 4-5 участниците попълват цветята си. Когато са готови, споделят своите впечатления.

ЦЕЛ:

Да се покаже, че никой не притежава само една идентичност

МАТЕРИАЛИ:

Хартия, химикалки

ВРЕМЕ:

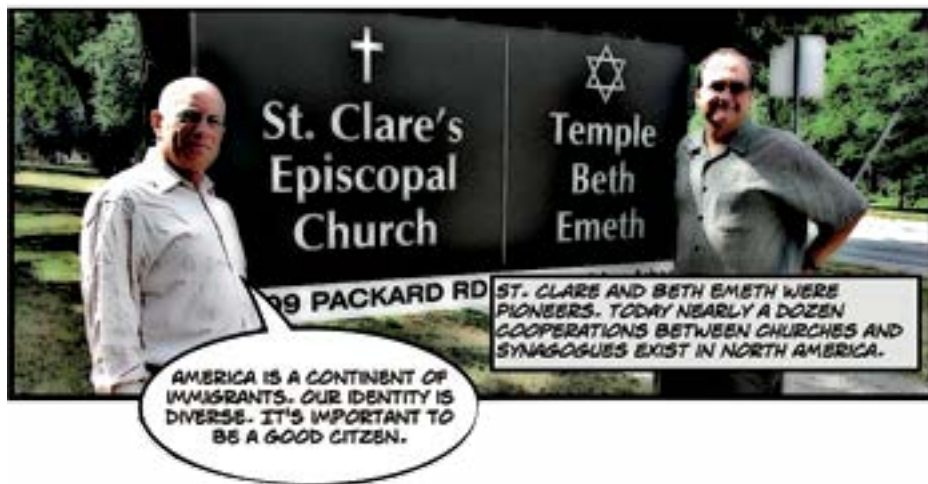
20 минути

| ПРОЧЕТЕТЕ КОМИКСИТЕ |

Юлиян Волох (Колумбия, Германия)

ГЕНЕЗИСЪТ НА АН АРБЪР

<http://bit.ly/1aXaTJr>

1. Америка е континент от имигранти. Нейната самоличност е разнообразна. Важно е да бъдем добри хора и граждани. / Св. Клеър и Бет Емет са били пионери. Днес, има почти дузина кооперации между църкви и синагоги в Северна Америка. 2. Част от американско разнообразие е нарастващото мюсюлманско население. / Заедно, трите религиозни групи предоставят услуги на нуждаещите се. Без въпроси.

- 1 Кой религиозни символи са използвани в комикса? Към коя религия принадлежат? Познавате ли други подобни символи?
- 2 Знаете ли места за поклонение или градове, които се почитат от различни култове и религии и където една или повече религии съжителстват?
- 3 Какви според вас са ползите от споделянето на места за поклонение?
- 4 Посочете някакви критични моменти, които могат да възникнат? Как според вас могат да бъдат решени?

| ПРОЧЕТЕТЕ КОМИКСИТЕ |

Нуно Абреу (Испания, Португалия, Обединено Кралство)

Разказ за миграция или как да се
БОРИМ С РАСИЗМА?

<http://bit.ly/1i396Es>

1. Хей! Емигрантски боклук такъв! Това беше наша топка! Първо ни взеха работните места, сега и топките! На ти един банан да си играеш с него и остави топката на белите! Ха-ха! 2. Не го слушай този! Не знае какво говори! Имаме нужда от теб! Нека аз да се оправя с това! 3. Не му пука за нищо освен цвета на кожата? Много добре, нека му покажа какво има под моята тениска! 4. Хайде, стига с тия про-имигрантски и антирасистки глупости!

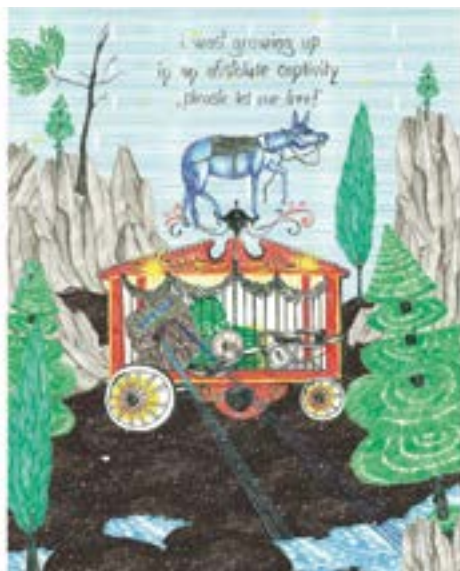
- 1 Знаете ли конкретни случаи на расизъм и антирасизъм от света на спорта?
- 2 Какво може да се направи, за да се избегнат такива ситуации и нагласи?
- 3 Може ли състезателният дух, характерен за спортистите да послужи като катализатор на расизма?
- 4 Смятате ли, че спортът може да се използва като средство за интеграция? Защо?

| ПРОЧЕТЕТЕ КОМИКСИТЕ |

ДАЦЕ СИЕТИНА (Латвия, Холандия)

В Лак'ек

<http://bit.ly/1f60cU7>

1. Циркът представя момичетата с лице на мечка, само тази вечер във вашия град! / Казвам ви, да си известен е много самотно занимание. 2. Отраснах в плен. Моля ви, пуснете ме!

- 1 Главен герой на комикса е едно момиче, което страда от хирзутизъм /прекомерно или повишено окосмяване при някои жени/. То е отвлечено, за да бъде показано в шоуто на един цирк. Чували ли сте за „шоу на изродите“и за случая с т.нар. Хотентотска Венера?
- 2 Дискриминацията, основана на външния вид е една от най-старите и най-често срещаните форми на расизъм: Били ли сте някога обект на такова отношение?
- 3 Знаете ли какво означава израза: „в лак'ек“?
[Забележка: на езика на Маите това означава “Аз съм ти и ти си аз”]
- 4 Колко важни са моделите, наложени от обществото и модата за формирането на нашите естетически критерии?

Да научим повече за себе си

Процедура: Участниците седят в кръг на земята. Дъската е поставена в центъра на кръга. Всеки получава лист хартия и писалка, на който да напише с три думи какво разбира под термина „расизъм“. Когато всички приключат със задачата, сгъват листата и ги пускат в кутия. Инструкторът изпразва кутията. Всеки участник взема едно листче и прочита трите думи на глас, след което избира една от тях, която записва на дъската. В края на упражнението участниците заедно създават ново определение на термина. След като постигнат съгласие за обща дефиниция, инструкторът прочита и определението за расизъм в тълковния речник:

Расизъм

1. Идеология, базирана на ненаучно категоризиране на хората в различни раси, която цели да оправдае господството /превъзходството/ на една етническа група/раса над друга, като за целта използва дискриминационни политики, насилие и преслед-

ЦЕЛ: Да разберем предразсъдъците, на които се базира расизма, за да можем да се борим с тях и да ги разобличим

МАТЕРИАЛИ: Химикалки, хартия, кутия, дъска за писане с маркери

ВРЕМЕ: 20 минути

ване. 2. По-общо: Всяко дискриминационно отношение или манифестация на нетолерантност.

Участниците сравняват как техните дефиниции се различават от тези в речника и това е началото на дискусия.

Да, странно е, но...
"Аз, Изаа", Кадим Диоп

| МИСЛИ / ОБСЪДИ / ИГРАЙ |

На твое място

Процедура:

Всеки участник тегли листче със задание. Задачите са за типажи, които често стават обект на дискриминация: човек, търсещ убежище; работеща жена мигрант; дете с увреждания; хомосексуален; човек с ХИВ/СПИН; възрастен човек; човек с наднормено тегло; безработен мъж; учител в малко село, разположено в зона на конфликт; религиозни фундаменталисти и др. Участниците имат за задача да играят ролите си, без да ги разкриват пред останалите. Инструкторът подрежда участниците на една въображаема линия и задава въпроси, свързани с ежедневни ситуации, например: „Ще бъде ли лесно за вас, да получите заем от банка?“, „Лесно ли ще си намерите нова работа?“, „Можете ли да осиновите

ЦЕЛ:

Да се поставим на мястото на други хора, за да открием и изпитаме трудностите, пред които са изправени

МАТЕРИАЛИ:

Различни задания, изписани на листове хартия (виж по-долу), кутия

ВРЕМЕ: 30 - 40 минути

дете?“, „Имате ли достатъчно пари, за да изхранвате семейството си?“, „Ходите ли на училище?“, „Имате ли достъп до медицински грижи?“.

Всеки от участниците трябва да отговори, като се съобразява с ролята си.

Ако отговорът на участника е „да“, прави стъпка напред; Ако отговорът е „не“, остава на същото място.

След като въпросите са зададени, групата оценява колко далеч от въображаемата линия се е преместил всеки от участниците, накрая се разкриват ролите.

Инструкторът провокира дискусия, чрез задаване на въпроси (До колко симулацията отразява действителността? Какво се случва в реалния живот?), за да помогне на участниците да осъзнаят, че хората не разполагат с едни и същи възможности.

„Немски и полски обувки“, Паулина Стулин

| МИСЛИ / ОБСЪДИ / ИГРАЙ |

Тривиален Расизъм

Процедура: Участниците са разделени в пет отбора, като всеки отбор получава определен цвят: червен, жълт, зелен, син и черен.

Инструкторът поставя въпроси към всеки отбор. Отборът получава пет точки, ако отговори правилно. Всеки отбор има право да пропусне два въпроса, ако участниците не знаят отговора или не са сигурни в него. В тези случаи въпросът се поставя на следващия отбор. Ако един отбор не отговори или даде грешен отговор два пъти подред, му се отнемат пет точки. Ако даден отбор отговори правилно два пъти подред, може да избере следващия въпрос и отбор който да отговори. Победител е отборът, който спечели най-много точки след последния 12-ти въпрос.

Въпроси:

1. Двадесет и първи март е Международният ден за елиминиране на расовата дискриминация. Защо е избрана именно тази дата?

[Правилният отговор е: на 21 март 1960 г. в ЮАР, по време на мирна демонстрация срещу апартейда, полицията открива огън и убива 69 човека в Шарпил, Южна Африка. Общото събрание на ООН обявява тази дата за отбелязване на Международния ден за премахване на расовата дискриминация през 1966 г.]

2. От коя книга или документ е взет следният цитат?

„Всички хора на земята, от изток на запад и от север на юг, представляват една и съща общност; те се различават по три фактора: поведение, външен вид и език“.

Изберете една от следните възможности:

а) Декларацията на ЮНЕСКО от 1978 г.

ЦЕЛ: Анализ и дискусия по проблеми свързани с расизма

МАТЕРИАЛИ: Не са необходими

ВРЕМЕ: 30 минути

относно расизма

б) Херодот, Пътувания, 198 пр.Хр.

в) Вединкс, Индия, около 1200 пр.Хр.

г) Доклад от младежката кампания „Всички различни, всички еднакви“, Съвета на Европа, 1996 г.

д) Сайд Ал-Андалуси, Книга с категориите на нациите, 1029-1070 пр.Хр.

е) Марко Поло, Пътешествия, 1300 пр.Хр.

ж) Нито една от горните.

[Правилният отговор е: д]

3. Кой открива азбуката?

[Правилният отговор е: фонетиците]

4. През 1955 г. г-жа Роза Паркс извърши акт, който остана в историята. Какво е направила тя?

[Правилният отговор е: На 1 декември 1955 г. в гр. Монтгомъри (САЩ), Роза Паркс /цветнокожа/, по онова време работеща като шивачка, се връща вкъщи с градски автобус. Единствената налична седалка е мястото, изрично обозначено за бели пътници, но тя сяда на него. Скоро след това, в автобуса се качва бял пътник и шофьорът ѝ заповядва да отстъпи мястото си на белия, както изисква закона. Роза отказва да стане от мястото си, възмутена от третирането ѝ като втора класа граждани.

Тя е арестувана и задържана за неправомерно поведение и за нарушаването на законите на града. Нейният акт на протест довежда до бойкот на компанията за автобусни превози в Монтгомъри, и оттогава тя е била известна като „жената, която не се изправи „.]

5. В коя от страните членки на ЕС не е разрешен бракът между индивиди от един и същи пол?

[Правилният отговор е: България, Кипър, Естония, Гърция, Италия, Латвия, Литва, Малта, Полша, Румъния и Словакия.]

6. Кои са най-разпространените религии в ЕС?

[Отговор: Католическа 48%, Протестантска 12%, Източно православна 8%, други християнски деноминации 4%, Ислям 2%, Атеизъм 7%, Агностицизъм 16%, други 3%]

Източник: Евробарометър 393

<http://bit.ly/1goTQ6D>

7. Кой е открил печатната машина?

[Отговор: Кореанс от династията Гориео създава първата печатна преса с метални букви 1234 г.]

8. Кой член от Всеобщата декларация за правата на човека от 1948 г. гласи: „Всеки човек има право на всички права и свободи, провъзгласени в тази декларация, без ограничение по причини на раса, цвят на кожата, пол, език, религия, политически или други възгледи, национален или социален произход, богатство, раждане или друг статут“?

[Отговор: Член 2]

9. До кога е в сила системата на апартейд?

[Отговор: 1993]

10. Каква е разликата между „травестит“ и „транссексуален“?

[Отговор: Терминът „травестит“ се отнася за мъже, които носят женски дрехи, или жени, които носят мъжки дрехи, главно за постигане на сексуална възбуда, независимо от сексуалната си ориентация или полова идентичност.

Терминът „транссексуални“ (трансджендър) се отнася за лица, чиято полова идентичност е различна от техния биологичен пол. По-конкретно се отнася до хора, които избират да се подложат на хирургични процедури или хормонална терапия, анатомични към тяхната полова идентичност, което в крайна сметка изисква корекция на техните официални данни /смяна на пола/.

(Определенията са взети от Арчигай, училище „Дъга“. Пътеводител за представители на студентите в областта на образованието на многообразието от форми на сексуална ориентация и полова идентичност, 2007 г.)]

11. Каква е разликата между антисемитизъм и антиционизъм?

[Отговор:

Антисемитизъм: омразата и дискриминацията срещу евреите, която се проявява, в древни времена, под формата на религиозна враждебност. По-късно, особено през XX век, се превръща в напълно развита доктрина на расова дискриминация и преследване. Тя включва враждебност към еврейското население, което по биологични и генетични, а не толкова по културни критерии е смятано за раса.

Антиционизъм: културна и политическа опозиция и противопоставяне на най-радикалните изяви на ционизма, а именно политическото движение и идеологията насочена към създаването на еврейската държава в Палестина (от Сион, името на хълма на Йерусалим).]

12. Кой е най-старият университет в света?

[Отговор: Най-старият университет е в град Фес, Мароко, датиращ от 859 г. След това се подрежда Университетът в Кайро, основан през 970-972 г., следвано от този в Багдад, датиращ от 1065 г. и Болонския университет, основан през 1088 г.]

СЪВЕТ КЪМ ИНСТРУКТОРА: Тази игра може да доведе до различни дискусии. Всеки въпрос може да бъде повод за размисъл и дебат, в зависимост от възрастта и професията на участниците. Препоръчително е да се подготвят една или две теми за обсъждане преди дейността.

| МИСЛИ / ОБСЪДИ / ИГРАЙ |

Бинго!

ПРОЦЕДУРА: Инструкторът раздава „бинго“ карта на всеки участник. Всеки участник трябва да намери някой, който отговаря на описаните в списъка атрибути и да запише неговото/нейното име, като няма право да повтаря едно и също име повече от веднъж. Лицето, което първо попълни цялата „бинго“ карта, печели.

ЦЕЛ: Да помислим върху проблема с дискриминацията

МАТЕРИАЛИ: „Бинго“ карти (виж по-долу), химикалки

ВРЕМЕ: 30 минути

БИНГО КАРТА

Намерете някой от групата, който е:

1. Спортувала активно, някакъв вид спорт през последните 6 месеца
2. Помогнал на жертва на дискриминация
3. Станал свидетел на сбиване на стадион или обществено място
4. Посещавал места за молитва
5. Бил на почивка
6. Спиран от полицаи за проверка
7. Почувствал се е дискриминиран
8. Посетил друга страна или живял в чужбина
9. Има приятел с различна сексуална ориентация
10. Бил принуден да толерира неуместни коментари относно външния си вид

Участникът, който е готов с целия списък извиква: „Бинго“ и чете имената на тези, които е намерил.

Инструкторът минава през въпросите, акцентирайки на тези, които стимулират размисъл по темата дискриминация. Например: Какво е това, което може да попречи на дадено лице да практикува определен спорт? (ограничена подвижност, липсата на съоръжения, високи и непосилни такси и др.). Каква е причината за сбиването, на което бяхте свидетел? Дали

всички религии имат достатъчно места за поклонение?

Съвет към инструктора: Ако участниците не са в състояние да завършат Бинго картата, инструкторът прекъсва дейността след около 15 минути и преминава към анализ на ситуацията и въпроса защо никой не е в състояние да завърши картата?

ДА ПРОДЪЛЖИМ ...

Книги

- *Расизмът обяснен за моята дъщеря*, от Тахар Бен Йелоун, публикувани от Саймън и Шустер (2010 г.)
- *Всеки ден борба с расизма: Да поговорим сериозно за проявите на расизъм в училищата*, от Мика Полък, публикувани от The New Press (2008 г.)
- *Мълчанието на нашите приятели*, графичен роман на Марк Лонг и Джим Демонакос (текст), Нейт Пауъл (илюстрации), публикуван от First Second Books (2012 г.)
- *Бели зъби*, от Зейди Смит, публикуван от Penguin Books Ltd (2000 г.)

Филми

и видео клипове

- *Льо Авър*, режисьор Аки Каурисмаки (2011 г.)

- *Бойни момичета*, режисьор Дейвид Уинендт (2011 г.)
- *Гран Турино*, режисьор Клинт Истууд (2008 г.)
- *Котън клъб*, режисьор Франсис Форд Копола (1984 г.)
- *Марш за равенство*, режисьор Набил Бан Ядир (2013 г.)
- *Американска история X*, режисьор Тони Кей (1998 г.)
- *В моята страна*, режисьор Джон Бурма (2004 г.)

Мултимедия

- Кампания на УНИЦЕФ срещу расистко насилие (2013 г.) <http://bit.ly/11oXbrH>
- *Покажи червен картон на расизма*, ангажиране на известни футболисти в образованието срещу расизма (2008) <http://www.srrc.org/>
- Видео кампания „Замразено кино“, Асоциация 50-50 (2013 г.) <http://youtu.be/DEVN8sMHGMc>
- Кампания на ООН „Повече отколкото окото може да види – Да се борим с расизма!“ - (2013) <http://bit.ly/11oXbrH>

Комикси

ЗА РАВНОПОСТАВЕНОСТ

ПЪРВАТА ЕВРОПЕЙСКА
НАГРАДА ЗА НАЙ-ДОБРИ
НЕПУБЛИКУВАНИ КОМИКСИ
ОТ АВТОРИ С МИГРАНТСКИ
ПРОИЗХОД

Проектът ComiX4= Комикси за равнопоставеност цели развитието на европейско общество, основано на опазване на човешките права, без дискриминация и ксенофобия. Проектът засилва межкултурния диалог срещу расизма в Европа. Днес това е особено важно поради разширяването на ЕС и ролята на европейските страни като притегателни дестинации за мигранти от целия свят. За постигане на тази цел проектът образова младите европейци чрез комикси, създадени от творци-мигранти и интензивен между-културен обмен. Той включва мигранти до второ поколение, обичайно подложени на дискриминация, в създаването на артистични инструменти за борба с расизма, които получават широка обществена подкрепа за изграждане на култура, насочена срещу ксенофобията.

